

Dr. sc. Branko Ostajmer
Hrvatski institut za povijest, Zagreb

Hrvatsko-ugarska nagodba u ideologiji Narodne stranke (1883.-1903.)

Hrvatsko-ugarska nagodba: nastanak, provedba, posljedice
Zagreb, 22. studenoga 2018.

„Mi živimo danas u politici o pukih fikcijah. Zovemo zemlju neku Hrvatskom, koja uistinu nije Hrvatska, koja ima to ime istom od konca prošlog stoljeća; zovemo drugu zemlju Slavonija, koja također nije Slavonija, nego koja je, otkako postoji kraljevina Ugarska, isto onako ugarsko zemljište, kao što je Bihar ili Szabolcs: sastavni dio kraljevine Ugarske. I s tim pseudonimnim zemljama vodimo pregovore kao država s državom, prihvaćamo tvrdnje, kojih je ništetnost znanost već davno razložila, kojima protivslove isprave i zakoni i protiv kojih se buni naše pošteno osvjedočenje, osnovano na dokazima priznatih autoriteta iz ustavne nauke.“

Miroslav KRLEŽA, *Povratak Filipa Latinovicza*, Zagreb 2000., 82.

„Mi ma a merő fikciók politikájában élünk. Horvátországnak hívunk egy földet, amely tulajdonképpen nem Horvátország, amely csak a múlt század vége óta viseli ezt a nevet; egy másik földet Szlavoniának nevezünk, s ez megint nem Szlavonia, hanem, amióta csak magyar királyság létezik, ugyanolyan magyar terület, mint Bihar vagy Szabolcs: a magyar királyság alkatrésze. És ezekkel az álnevű területekkel tárgyalunk, mint állam az állammal, elfogadunk olyan állításokat, amelyek érvénytelenségét a tudomány már régen megokolta, amelynek éllentmondanak az okmányok és a törvények, s amelyek ellen fellázad a mi becsületes meggyőződésünk, s ami az államtudományok elismert tekintélyeinek bizonyítékain alapszik.“

Miroslav KRLEŽA, *Filip Latinovicz hazatérése*, ford. Illés Sándor, Novi Sad, 1964., 94.

„Madžaroni“ za vladavine Khuen-Héderváryja
„zagovarali [su] nužnost čvršćega političkog i
kulturnog vezivanja Hrvatske uz Ugarsku pa su
težili i potpunom ukidanju hrvatske autonomije“

“Madžaroni”, *Hrvatska enciklopedija*, sv. 6, gl. ur.
August Kovačec, Zagreb 2000., 741.

Kartaga ili *magna charta*?

- simbol hrvatske podređenosti Mađarskoj
  - oteta Rijeka
  - teritorijalna razjedinjenost
  - financijska nesamostalnost
  - mađarski utjecaj na imenovanje hrvatskog bana
-
- „čvrsto na temelju zakona“
  - zajamčena autonomija
  - neupitnost statusa Slavonije
  - pravo na Dalmaciju
  - nepromjenjivost Nagodbe bez hrvatske suglasnosti

Zahvaljujem na pozornosti!

Köszönöm a figyelmet!

Ovaj je rad financirala Hrvatska zaklada za znanost
znanost projektom IP-2018-01-2539